

Leopold Staff

Niebo w nocy

Noc czarna, srebrna noc.
Świat nieskończony
W czasie i przestrzeni.
Pośrodku Droga Mleczna.
Któż po niej przechodzi?
To przechodzi ludzkie pojęcie.

Podwaliny

Budowałem na piasku
I zawaliło się.
Budowałem na skale
I zawaliło się.
Teraz budując, zacznę
Od dymu z komina.

Bliskość daleka

Nie widzę ciebie, tylko twoje szaty,
I ślepym ciebie zgaduję
zdumieniem,
Snem jasnym ciemnych korzeni są
kwiaty,
Jak śpiew jest jeno zbudzonym
milczeniem.

Ostatnie blaski jesieni na
drzewach,
Zachodnie słońce, lot dzikiego
ptaka
Wieszczą o innych krainach i
niebach,
Które zachwyca godzina jednaka.

I że nie złudą jedynie są echa
Czaru, co włada wiecznie za snu
bramą,
Mówi o zmierzchu twa bliskość
daleka,
Co zwierza wszystkim tęskniącym
to samo.

Kowal

Całą bezkształtną masę kruszców

Żuraw

Wyższy nad strzechy chałup,
wśród sadów i muraw.
Drewniany strażnik studni, skąd
człek i chudoba
Piją, na jednej nodze stoi chudy
żuraw.

Widział, w których kołysze się,
skrzydła wzniósł oba
I jakby z pól wyglądał ludzi, pręży
szyję,
Dzierżąc gotowe wiadro w długim
kiju dzioba.

Na rozkaz ludzki schyla kark i z
głębi pije,
A czując na swym grzbiecie gład
ciężki jak praca.
Czerpie jedyne dobro wszystkich i
niczyje;

Rychło do góry z pełnym
czerpakiem powraca
I obficie rozdziela słodkie skarby
wody,
Bo wie sam, czym znój-ciężar i
ochłoda-płaca

On, zgodna, równa waga trudu i
nagrody.

Chleb

Deszcz jesienny

O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny
I pluszcze jednaki, miarowy, niezmienny,
Dżdżu krople padają i tłuką w me okno...
Jęk szklany... płacz szklany... a szyby w mgle mokną
I światła szarego blask sączy się senny...
O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny...

Wieczornych snów mary powiewne, dziewicze
Na próżno czekały na słońca oblicze...
W dal poszły przez chmurna pustynię piaszczystą,
W dal ciemną, bezkresną, w dal szarą i mglistą...
Odziane w łachmany szat czarnej żałoby
Szukają ustronia na ciche swe groby,
A smutek cień kładzie na licu ich młodem...
Powolnym i długim wśród dżdżu korowodem
W dal idą na smutek i życie tułacze,
A z oczu im lecą łzy... Rozpacz tak płacze...

To w szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny
I pluszcze jednaki, miarowy, niezmienny,
Dżdżu krople padają i tłuką w me okno...
Jęk szklany... płacz szklany... a szyby w mgle mokną
I światła szarego blask sączy się senny...
O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny...

Ktoś dziś mnie opuścił w ten chmurny dzień słotny...
Kto? Nie wiem... Ktoś odszedł i jestem samotny...
Ktoś umarł... Kto? Próżno w pamięci swej grzebię...
Ktoś drogi... wszak byłem na jakimś pogrzebie...
Tak... Szczęście przyjąć chciało, lecz mroków się zlekło.
Ktoś chciał mnie ukochać, lecz serce mu pękło,
Gdy poznał, że we mnie skrę roztląć chce próżno...
Zmarł nędzarz, nim ludzie go wsparli jałmużną...
Gdzieś pożar spopielił zagrodę wieśniacza...
Spaliły się dzieci... Jak ludzie w krąg płaczą...

To w szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny
I pluszcze jednaki, miarowy, niezmienny,
Dżdżu krople padają i tłuką w me okno...
Jęk szklany... płacz szklany... a szyby w mgle mokną
I światła szarego blask sączy się senny...
O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny...

Przez ogród mój szatan szedł smutny śmiertelnie

I zmienił go w straszną, okropną pustelnię...
Z ponurym, na piersi zwieszonym szedł czołem
I kwiaty kwitnące przysypał popiołem,
Trawniki zarzucił bryłami kamienia

I posiał szal trwogi i śmierć przerażenia...
Aż, strwożon swym dziełem, brzemieniem ołowiu
Położył się na tym kamiennym pustkowiu,
By w piersi łkające przytłumić rozpacz,
I smutków potwornych płomienne łyzy płacze...

To w szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny
I pluszcze jednaki, miarowy, niezmienny,
Dżdżu krople padają i tłuką w me okno...
Jęk szklany... płacz szklany... a szyby w mgle mokną
I światła szarego blask sączy się senny...
O szyby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny...

Kołodziej

O lat tysiąc świat cały wygląda mo młodziej,
Gdy widzę, jak przed progiem swej lepianki wiejskiej
Sprawuje rzemieślniczy swój trud kołodziejski,
Jakimś kruszwickim czarem owiany kołodziej.

Na jego skromną pracę w nierozgłośnym siole
Słońce blask rzuca dziwny, rzekelbyś, nadgoplański.
Gdy on sporządza koła, niby święty pański
Dla dusz błogosławionych wieczne aureole.

Jak gdyby plaster miodu albo chleba skibki
Krajał pośród śnieżnej kwietnych płatków chmury.
Struga dzwona i piastę z drzewa, kiedy wióry
Prószą wokoło niego wśród złotej rozsypki.

Ciosajże, jak promienie słońca, proste szprychy,
Hej, ojczy kołodzieju, nieksiążęcy Piaście,
By ich było, jak godzin w kole dnia, dwanaście,
A wśród dwunastu godzin ani jednej lichej!

A spajajże je mocno, aby trwały cało,
By z jednych gniazda miały strażnicze bociany,
A inne niech blask mają słońcem wyzłacany,
Jakby na nich po świecie szczęście jechać miało!

A zapłać-że ci Pan Bóg, że się tak mozolą
Bary twe, że się dłoń twa nad kołami trudzi!
A włóż w nie wraz z swym trudem życzenie dla ludzi
By na nich umknąć mogli przed wszelką niedolą!

Kochać i tracić...

Kochać i tracić, pragnąć i żałować,
Padać boleśnie i znowu się podnosić,
Krzyczyć tęsknocie "precz!" i błagać "prowadź!"
Oto jest życie: nic, a jakże dosyć...

Zbiegać za jednym klejnotem pustynie,
Iść w ton za perłą o cudu urodzie,
Ażeby po nas zostały jedynie
Ślady na piasku i kręgi na wodzie

Kto jest ten dziwny nieznajomy

Kto jest ten dziwny nieznajomy,
Co mnie urzeka swoim gusłem?
Rozrzuca mnie jak wiązkę słomy
I znów związuje mnie powrośłem.

Ogniem przepala moje ciało,
Duszę mi toczy jak czerw sprzęty,
Spać mi nie daje przez noc cała,
A jednak wstaje wypoczęty.

Łagodnym zmierzchem mnie weseli,
Gdy radość mego dnia się kończy.
Jak rozstaj drogi moje dzieli
I jak most brzegi moje łączy.